

การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนวัดนิมมานรดี

Student Affairs Administration of Wat Nimmanoradee School

พัชราภรณ์ ไผ่ล้อมท่าเล*

Patcharaporn Phailomtumlay

* โรงเรียนวัดนิมมานรดี สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

รับบทความ 1 ตุลาคม 2562 แก้ไขบทความ 29 พฤศจิกายน 2562 ตอรับบทความ 22 มกราคม 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนวัดนิมมานรดี 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านสวัสดิการนักเรียน 2) ด้านกิจกรรมนักเรียน 3) ด้านแนะแนว 4) ด้านปกครองนักเรียน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนวัดนิมมานรดี จำนวน 86 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่าการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนวัดนิมมานรดี สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พบว่า โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกิจกรรมนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านปกครองนักเรียน ส่วนด้านสวัสดิการนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

คำสำคัญ: การบริหารกิจการนักเรียน, โรงเรียนวัดนิมมานรดี

Abstract

The purpose of this research was to study Student Affairs Administration of Wat Nimmanoradee School of in 4 aspects: schools, internal management Student welfare, Student Activities, Guidance work, Student governing. The population included 86 persons. Data were collected using 5-point rating scale questionnaire and were statistically analyzed in percentage, arithmetic mean, and standard deviation. The findings revealed that Student Affairs Administration of Wat Nimmanoradee School Phasicharoen District Bangkok Metropolis was at high level. Considering each aspect, the results ranged from the high to the low level were as follows: the highest was Student Activities, Student governing, the lowest was Student welfare.

Keywords: Student Affairs Administratio, Wat Nimmanoradee School

บทนำ

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคน ที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัย ให้มีความเจริญงอกงามทุกด้าน เพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะ และสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพและการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข อันจะนำไปสู่เสถียรภาพ และความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้า ทัดเทียมนานาประเทศในเวทีโลกท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 มีเจตนารมณ์มุ่งพัฒนาชีวิตให้เป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข หรือกล่าวอีกอย่างคือบุคคลที่มีความ เก่ง ดี มีสุข ซึ่งหากจะให้ความหมาย เก่ง ดี มีสุข ในด้านการดำเนินชีวิตโดยทั่วไปของผู้คนแล้วนั้นก็จะสามารถให้ความหมายที่แตกต่างกันออกไปได้อีก คือ เก่ง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพที่ดีกับผู้อื่น ดี หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการตนเองรู้จักเห็นใจผู้อื่นและมีความรับผิดชอบต่อส่วนร่วมมีสุข หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข (แผนพัฒนาการศึกษาชาติ ฉบับที่ 10) การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (พรบ.การศึกษาชาติ 2542)

การบริหารกิจการนักเรียนมีความมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนในหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และเพื่อส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจได้อย่างเต็มศักยภาพ เพื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบ และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (จรัญ ชูชื่น . 2547, น.4) งานกิจการนักเรียน เป็นอีกหนึ่ง ภาระงานที่สำคัญ สถานศึกษามีบทบาท หน้าที่จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับผู้เรียนที่ครบถ้วนและเป็น ปัจจุบัน เพื่อช่วยให้ครูเข้าใจ เข้าถึงและ พัฒนานักเรียน โดยผ่านกระบวนการวางแผน และการบริหารจัดการเพื่อสร้างคุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับ สภาวะเศรษฐกิจ สังคม การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ ต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย ภาคภูมิใจ ในความเป็นชาติไทย เกิดการเรียนรู้ระบอบประชาธิปไตยผ่านกระบวนการและกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน เทิดทูนและจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีจิตสาธารณะ ใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ปรับตัวมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน สามารถเลือกดำเนินชีวิต อย่างผู้มีภูมิรู้ และมีภูมิธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552, น.36) ดังที่ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด การบริหารงานกิจการนักเรียน จากกรอบแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน ซึ่งมีขอบข่ายของการบริหารกิจการนักเรียนที่มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ 1) ด้านสวัสดิการนักเรียน 2) ด้านกิจกรรมนักเรียน 3) ด้านแนะแนว และ 4) ด้านปกครองนักเรียนผู้บริหารสถานศึกษาจักต้องบริหารงานในสถานศึกษาเพื่อให้เกิด

ประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนนั้น นอกเหนือจากการบริหารงาน ด้านวิชาการ งบประมาณ งานบุคคล และงานบริหารทั่วไปแล้ว สถานศึกษาควรต้องมีการบริหารงานกิจการนักเรียน ให้มีประสิทธิภาพเพื่อจะได้เข้าใจ เข้าถึงและพัฒนาให้นักเรียนให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคมให้สอดคล้องกับ สภาวะเศรษฐกิจ สังคมการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว งาน กิจการนักเรียนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับ การส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนให้มีคุณภาพเหมาะสมควรแก่วัยและ ความแตกต่างระหว่างบุคคล มีทักษะการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข อีกทั้งยังเป็นงานที่จัดขึ้นใน การส่งเสริมงานวิชาการที่มุ่งหวังให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ เป็นคนเก่ง คนดี และอยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข (จิระ งามศิลป์. 2550, น.844) ความสำคัญของการบริหารกิจการนักเรียนมีความสำคัญ อย่างยิ่งในการการช่วยพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพงานกิจการนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียน สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมเพื่อเป็นคนดีและใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนและสังคม อย่างมีความสุข สามารถส่งเสริม การเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างกว้างขวาง ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาตนเอง มีความเจริญงอกงามทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาองค์ประกอบการเรียนรู้นอกจากจัดการเรียนการสอนโดยตรงในห้องเรียนแล้วการ เรียนรู้ สามารถเกิดจากการจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนและสามารถทำได้กว้างขวางมาก (ดำรง ประเสริฐกุล. 2542, น.5)

โรงเรียนวัดนิมมานรดี สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนขยายโอกาส ที่มี การสอนนักเรียน ตั้งแต่ระดับชั้น อนุบาล 1 ถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบรายงาน พฤติกรรมนักเรียนของโรงเรียนวัดนิมมานรดี พบว่า นักเรียนเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น มีความประพฤติที่ไม่เหมาะสม ได้แก่ การไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน การแต่งกายถูกระเบียบ การแสดงกริยาก้าวร้าวไม่เหมาะสม แก่การเป็นนักเรียน หนีเรียน พฤติกรรมชู้สาว ทะเลาะวิวาท อีกทั้งผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลอบรมบุตรหลานได้ เต็มที่เนื่องด้วยมีภาระงาน ที่ต้องทำ อีกทั้งสภาพสังคมไทยถือเป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสารไร้พรมแดน มีกระแส วัฒนธรรมต่างชาติ หลั่งไหลเข้ามาอย่างรวดเร็วและรุนแรง โดยนำเสนอสื่อมวลชนในรูปแบบต่างๆ ซึ่งในขณะที่ วัฒนธรรมที่ เข้ามาบางอย่างก็ไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและสภาพสังคมไทยดังนั้นหากวัยรุ่นขาดภูมิคุ้มกันและ ขาดการดูแล ชี้แนะจากผู้ปกครอง และครูอาจารย์ก็อาจทำให้ค่านิยม ทศนคติ พฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจาก มาตรฐานอันดีงามของสังคม จากสภาพและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา จึงมี ประสงค์ที่จะศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนวัดนิมมานรดี เพื่อเป็นแนวทางในการ สนับสนุนและส่งเสริมให้โรงเรียน ได้ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ เป็นมนุษย์มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจอารมณ์ สังคม สติปัญญา มีความรู้และมีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามความต้องการของสังคม อันส่งผลต่อการพัฒนาการจัด การศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวัดนิมมานรดี

ขอบเขตการวิจัย

ประชากร

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนวัดนิมมานรดี ปีการศึกษา 2563 จำนวน 86 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ประกอบด้วย 4 ด้านคือ ด้านสวัสดิการนักเรียน ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านแนะแนว ด้านปกครองนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักเรียน ตามกรอบแนวคิดด้านการบริหารงานกิจการนักเรียนที่ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์จากแนวคิด ทฤษฎี ของนักวิชาการหลายท่านซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 ด้าน คือ ด้านสวัสดิการนักเรียน ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านแนะแนว และด้านปกครองนักเรียน แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 สอบถามการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนวัดนิมมานรดี ด้านสวัสดิการ 10 ข้อ ด้านกิจกรรมนักเรียน 10 ข้อ ด้านแนะแนว 10 ข้อ ด้านปกครอง 10 ข้อ รวม 40 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการกำหนดโครงสร้างการบริหารกิจการนักเรียน
2. นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา กำหนดแนวคิดการบริหารกิจการนักเรียน
3. สร้างแบบสอบถาม โดยใช้การรับรู้ของครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียน 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านสวัสดิการนักเรียน 2) ด้านกิจกรรมนักเรียน 3) ด้านแนะแนว 4) ด้านปกครองนักเรียน แล้วนำแบบร่างเสนอต่อที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบ แก้ไข และปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสม
4. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหาของแต่ละข้อคำถามได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC, Index of Objective Congruence) มีค่าเท่ากับ 1.00
5. ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเป็นฉบับสมบูรณ์

6. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้ว ไปทดลองใช้กับครูโรงเรียนวัดจันประดิษฐาราม จำนวน 30 คน แล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ความเชื่อมั่น 0.842

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ ด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นไปใช้กับครูโรงเรียนวัดนิมมานรดี จำนวน 86 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือ ไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนิมมานรดี เพื่อแจกแบบสอบถามให้แก่ครูโรงเรียนวัดนิมมานรดี จำนวน 86 คน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตนเองจำนวน 86 ฉบับ เก็บคืนได้จำนวน 86 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง โดยใช้ค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียน ใน 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านสวัสดิการนักเรียน 2) ด้านกิจกรรมนักเรียน 3) ด้านแนะแนว 4) ด้านปกครองนักเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2546 น.103)

ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนวัดนิมมานรดีพบว่า โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกิจกรรมนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านปกครองนักเรียน ส่วนด้านสวัสดิการนักเรียนต่ำสุด โดยมีรายละเอียดของผลการวิจัยในแต่ละด้านดังนี้

ด้านสวัสดิการนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการสนับสนุนอาหารเช้าและอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการที่มีสารอาหารครบ 5 หมู่ให้นักเรียนได้รับประทาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการจัดครูดูแลอนามัยภายในสายชั้น

เพื่อให้การพยาบาลเบื้องต้นกับนักเรียนได้อย่างทั่วถึง ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการจัดทำห้องน้ำที่เพียงพอ กับความต้องการของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านกิจกรรมนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา จัดกิจกรรมประเภทต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการความถนัด และความสามารถของนักเรียนได้ครอบคลุม เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรครูที่ปรึกษากิจกรรมตามความถนัดและ ความสามารถของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมนักเรียนได้เหมาะสมกับ สภาพเศรษฐกิจและสังคมและบริบทของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านแนะแนว โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ มีการประชุมผู้ปกครองเพื่อให้ครูประจำชั้นและผู้ปกครอง หาแนวทางในการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนกิจกรรมที่ส่งเสริมความถนัดและความสามารถ ของนักเรียนรอบด้าน เพื่อให้นักเรียนรู้และเข้าใจตนเองปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้อย่างมีความสุข ส่วน ผู้บริหารสถานศึกษาสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียนเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนงานแนะ แนว มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ด้านปกครองนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมการป้องกันปัญหายาเสพติดและปัญหาการทะเลาะวิวาทในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาปฐมนิเทศ อธิบาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ซึ่งเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตในโรงเรียนให้ ทราบผู้ปกครองและนักเรียนทราบ ส่วนผู้บริหารสนับสนุนการจัดทำเอกสารคู่มือนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกิจกรรม นักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านปกครองนักเรียน ส่วนด้านสวัสดิการนักเรียนต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็น เพราะผู้บริหารและครูมีการร่วมมือกันในการวางแผนงานกิจการนักเรียน มีนโยบายและกำหนดเป้าหมายที่ ชัดเจนในการบริหารงาน เปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามามีบทบาท และมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียน มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานแต่ละด้านอย่างชัดเจน มีการจัดโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ให้ นักเรียนได้เข้าร่วมและได้รับประสบการณ์จริงอย่างหลากหลาย ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อจัดกิจกรรมนักเรียน ประเภทต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการความถนัด และความสามารถของนักเรียนได้ครอบคลุมเหมาะสม และ จัดสรรครูที่ปรึกษากิจกรรมตามความถนัดและความสามารถของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม ดังจะเห็นได้จาก การจัดการรวมโครงการกลุ่มสนที่ใจที่ทางโรงเรียนจัดครูกลุ่มสนใจได้ครอบคลุมทั้ง 8 สาระ เพื่อสนองความ สนใจและความสามารถของนักเรียนที่มีความแตกต่างกัน อาทิ กลุ่มสนใจดนตรี กลุ่มสนใจนาฏศิลป์และการ ขับร้อง กลุ่มสนใจอาหาร กลุ่มสนใจภาษาอังกฤษ กลุ่มสนใจงานประดิษฐ์ เป็นต้น ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดีให้กับนักเรียน อาทิ การดำเนินกิจกรรมเข้าแถวเคารพธงชาติ กิจกรรม น่องไหว้พี่พี่ไหว้น้อง ระเบียบแถว และการเดินแถวในโรงเรียน ส่งเสริมนักเรียนเป็นผู้มีจิตอาสาในการ ช่วยเหลือสังคมและสาธารณชน ประโยชน์ ทางโรงเรียนได้มีการจัดตั้งกองร้อยจิตอาสาเพื่อช่วยเหลือและให้การ บริการในการจัดกิจกรรมของทางโรงเรียนและในวันสำคัญต่าง ๆ ของทางวัดนิมมานรดี รวมถึงการออก

ช่วยเหลือชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษาได้จัดตั้งคณะกรรมการและกำหนดหน้าที่ผู้รับผิดชอบกิจกรรมนักเรียนอย่างเหมาะสมและชัดเจน ส่งเสริมการจัดกิจกรรม อาทิ ค่าวิชาชีพ การแข่งขันกีฬาจัดการกิจกรรมในวันสำคัญ เป็นต้น จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม โดยการยกย่องชื่นชมนักเรียนที่ทำความดี ดังจะเห็นได้จากโครงการคนดีศรีนิมมานรดีและโครงการของหายได้คืน ส่งเสริมให้ครูพัฒนาความมีระเบียบวินัยให้กับนักเรียน ส่งเสริมการเป็นผู้นำผู้ตามจากกิจกรรมลูกเสือยุวกาชาด รวมถึงกิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์ ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการป้องกันปัญหาเสพติดและปัญหาการทะเลาะวิวาทในโรงเรียน โดยมีการประสานงานกับसारวัตรนักเรียน และเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดรวมถึงการเคารพกฎหมาย และจัดการปฐมนิเทศอธิบายกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ซึ่งเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตในโรงเรียนให้ทราบผู้ปกครองและนักเรียนทราบ และ ส่งเสริมให้มีการประชุมผู้ปกครองเพื่อให้ครูประจำชั้นและผู้ปกครอง หาแนวทางในการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนร่วมกัน ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนกิจกรรมที่ส่งเสริมความถนัดและความสามารถของนักเรียนรอบด้าน เพื่อให้นักเรียนรู้และเข้าใจตนเองปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้อย่างมีความสุข เป็นการกระตุ้นศักยภาพนักเรียน ให้แสดงความสามารถที่แท้จริงออกมา ทำให้นักเรียนมีโอกาสสำรวจความถนัดของตนเอง การที่ผู้เรียนจะมีคุณลักษณะวัตถุประสงค์ได้นั้น การสนับสนุนของผู้บริหารในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญที่จะพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยจะต้องมีความเหมาะสม เอาใจใส่ดูแลตั้งแต่แรกเริ่มจนกระทั่งผู้เรียนสำเร็จการศึกษา การพัฒนานักเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้นผู้บริหารจักต้องเห็นถึงความสำคัญของการบริหารเป็นอย่างมาก การบริหารกิจการนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ จึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนานักเรียนให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารจักต้องพัฒนาการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นที่เก่งดี และมีความสุขให้กับนักเรียน เพื่อที่จะน่านักเรียนไปพลเมืองที่ดีของประเทศชาติสืบไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จิระ งามศิลป์ (2550, น.844) ได้กล่าวว่า กิจการนักเรียน เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพเหมาะสมควรแก่วัยและความแตกต่างระหว่างบุคคลมีทักษะการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข อีกทั้งยังเป็นงานที่จัดขึ้นใน การส่งเสริมงานวิชาการ ที่มุ่งหวังให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์คือ เป็นคนเก่งคนดี และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญา บัวใส (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบ การบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 30 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 จังหวัดชัยภูมิ 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 30 จังหวัดชัยภูมิ พบว่า 1) สภาพปัจจุบันการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) รูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 ได้พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 11 ด้าน การวางแผนงานกิจการนักเรียน การบริหารกิจการนักเรียน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน งานครูที่ปรึกษาครูประจำชั้น งานส่งเสริม

ประชาธิปไตยในโรงเรียน การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรมจริยธรรม งานป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดและโรคเอดส์ ในสถานศึกษา งานครูเวรประจำวัน งานกิจกรรมนักเรียน งานสารวัตรนักเรียน การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาทิตยา เวชกรรม (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในจังหวัดนครสวรรค์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในจังหวัดนครสวรรค์ 2) เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหาร หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 186 คน จากประชากรจำนวน 360 คน ของในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 40 จำนวน 18 โรงเรียน ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมพบว่าอยู่ในอันดับมาก อันดับสูงสุด ได้แก่ ด้านสวัสดิการนักเรียน และอันดับต่ำสุดได้แก่ ด้านงานแนะแนว แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมี 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านงานแนะแนว ควรจัดให้มีการประชุมเพื่อวางแผนการแนะแนวทางประกอบอาชีพแก่นักเรียน มีการเชิญผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพและศิษย์เก่ามาให้คำแนะนำแก่นักเรียน 2) ด้านกิจกรรมนักเรียน ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานตามความสามารถความถนัดเพื่อเอื้อต่อการทำงาน การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมเพื่อมุ่งพัฒนานักเรียนอย่างจริงจัง 3) ด้านโครงการพิเศษ ควรกำหนดงานโครงการพิเศษไว้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียนและกำหนดผู้รับผิดชอบงานโครงการพิเศษให้ชัดเจน 4) ด้านงานปกครองควรจัดทำคู่มือนักเรียนเพื่อชี้แจงเรื่อง ระเบียบและข้อปฏิบัติต่าง ๆ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจนมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อถือเป็นแนวปฏิบัติ 5) ด้านสวัสดิการนักเรียน ควรจัดเตียงพยาบาลเวชภัณฑ์ให้เพียงพอต่อความต้องการ และจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ ด้านงานพยาบาลประจำอยู่ที่ห้องพยาบาล

ส่วนผลการวิจัยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้วิจัยอภิปรายผลในแต่ละด้านดังนี้

ด้านสวัสดิการนักเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการสนับสนุนอาหารเช้าและอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการที่มีสารอาหารครบ 5 หมู่ ให้นักเรียนได้รับประทาน ดังจะเห็นได้จากโครงการอาหารเช้า (เด็กยิ้มอิ่มท้อง) และโครงการอาหารกลางวัน ที่จัดให้มีการตรวจประเมินคุณภาพของอาหารจากผู้ปกครอง ครูและผู้บริหารอยู่เสมอ ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการจัดครูดูแลอนามัยภายในสายชั้นเพื่อให้การพยาบาลเบื้องต้นกับนักเรียนได้อย่างทั่วถึง ควบคุมดูแลรักษาความปลอดภัยของนักเรียนของนักเรียนภายในโรงเรียน ได้อย่างทั่วถึงโดยมีมาตรการดูแลรักษาความปลอดภัยตลอดเวลา จัดครูเวรประจำวัน ครูพยาบาลประจำวันในการดูแลเด็กนอกห้องเรียนในช่วงเช้าก่อนเข้าเรียนและเวลาพักกลางวัน ส่งเสริมการตรวจสุขภาพนักเรียนเป็นประจำทุกปี เพื่อร่างกายที่แข็งแรง สอดคล้องกับแนวคิดของ เสริมวิทย์ ศุภเมธี (2531, น.28) ได้กล่าวว่า สวัสดิการนักเรียน คือ การให้บริการนักเรียนนักศึกษา โดยให้ความช่วยเหลือที่สถานนั้น ๆ จัดให้แก่ นักเรียนของตนอันเป็นการอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ซึ่งแต่ละสถาบันการศึกษาอาจมีการจัดบริการในรูปแบบที่แตกต่างออกไปตามลักษณะความจำเป็นของแต่ละสถาบัน

โดยมีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียน นักศึกษาของตนสามารถดำรง ชีวิตอยู่ในสถาบันได้อย่างมีความสุข สอดคล้อง กับงานวิจัยของ อาทิตยา เวชกรณ์ (2559) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครสวรรค์ โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในจังหวัดนครสวรรค์ 2) เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารงานกิจการ นักเรียนของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือผู้บริหาร หัวหน้างานวิชาการและครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยม ประชากร 360 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 186 คน จำนวน 18 โรงเรียนที่เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 40 แบบสอบถามใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมพบว่าอยู่ใน อันดับมาก อันดับสูงสุด ได้แก่ ด้านสวัสดิการนักเรียน และอันดับต่ำสุดได้แก่ ด้านงานแนะแนวแนวทาง การบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมี 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านกิจกรรมนักเรียน ควรมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินงานตามความสามารถความถนัดเพื่อเอื้อต่อการทำงาน การจัดกิจกรรมส่งเสริมและ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมเพื่อมุ่งพัฒนานักเรียนอย่างจริงจัง 2) ด้านงานแนะแนว ควรจัดให้มีการประชุมเพื่อ วางแผนการแนะแนวทางประกอบอาชีพแก่นักเรียนมีการเชิญผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพและศิษย์เก่ามา ให้คำแนะนำแก่นักเรียน ประชาสัมพันธ์เพื่อถือเป็นแนวปฏิบัติ 3) ด้านโครงการพิเศษ ควรกำหนดงานโครงการ พิเศษไว้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียนและกำหนดผู้รับผิดชอบงานโครงการพิเศษให้ชัดเจน 4) ด้านงาน ปกครองควรจัดทำคู่มือนักเรียนเพื่อชี้แจงระเบียบและข้อปฏิบัติต่าง ๆ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน ทั้งนี้มีการเผยแพร่ 5) ด้านสวัสดิการนักเรียน ควรจัดเตียงพยาบาล เวชภัณฑ์ให้เพียงพอต่อความต้องการ และจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ด้านงานพยาบาลประจำอยู่ที่ห้องพยาบาล

ด้านกิจกรรมนักเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจัด กิจกรรมประเภทต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการความถนัด และความสามารถของนักเรียนได้ครอบคลุม เหมาะสม อาทิ การจัดค่ายวิชาการการแข่งขันกีฬา การจัดกิจกรรมในวันสำคัญ เป็นต้น เพื่อที่นักเรียน สามารถแสดงความสามารถของตนเองได้เต็มศักยภาพ และ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรครูที่ปรึกษากิจกรรม ตามความถนัดและความสามารถของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม ดังจะเห็นได้จากการจัดกิจกรรมโครงการ กลุ่มสนใจที่ทางโรงเรียนจัดครูกลุ่มสนใจได้ครอบคลุมทั้ง 8 สาระ เพื่อสนองความสนใจและความสามารถ ของนักเรียนที่มีความแตกต่างกัน อาทิ กลุ่มสนใจดนตรี กลุ่มสนใจนาฏศิลป์และการขับร้อง กลุ่มสนใจอาหาร กลุ่มสนใจภาษาอังกฤษ กลุ่มสนใจงานประดิษฐ์ อีกทั้งยังส่งเสริมปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้กับ นักเรียนมุ่งพัฒนาคนให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ ตระหนักถึงคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมและภูมิ ปัญญาไทย และพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีบุคลิกทั้งทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ ซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของธีรวุฒิ ประทุมพนพรัตน์ (2534, น.46) ได้กล่าวว่า กิจกรรมนักเรียน เป็นประสบการณ์ ส่วนหนึ่งของหลักสูตรที่ได้จัดขึ้นในห้องเรียนตามปกติเหมือนวิชาอื่น ๆ ในหลักสูตรมุ่งให้นักเรียนได้รับ ประสบการณ์เพื่อพัฒนาตนเอง จัดเป็นองนักเรียนโดยนักเรียน และเพื่อนักเรียนกิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรม ที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่การศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน

และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มกิจกรรมนักเรียนเป็นกิจกรรมที่เกิดจากความสมัครใจของผู้เรียนมุ่งพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพิ่มเติมจากกิจกรรมในกลุ่มสาระ เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันแก้ปัญหา ส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนอย่างเต็มที่ รวมถึงกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังความมีระเบียบวินัยความรับผิดชอบรู้สิทธิและหน้าที่ของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของกวิณญาดา ชัยเดช (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ด้านงานปกครองนักเรียน ด้านงานบริการนักเรียน ด้านงานแนะแนวนักเรียน และด้านงานกิจกรรมนักเรียน และเพื่อเปรียบเทียบการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 พบว่า การบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านงานกิจกรรมนักเรียน ด้านงานบริการนักเรียน ด้านงานปกครองนักเรียน และด้านงานแนะแนวนักเรียน

ด้านแนะแนว พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการประชุมผู้ปกครองเพื่อให้ครูประจำชั้นและผู้ปกครอง หาแนวทางในการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนร่วมกัน และ สนับสนุนกิจกรรมที่ส่งเสริมความถนัดและความสามารถของนักเรียนรอบด้าน เพื่อให้นักเรียนรู้และเข้าใจตนเองปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้อย่างมีความสุข ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูจัดทำป้ายนิเทศ และข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยเพื่อให้ความรู้แก่นักเรียน เชิญวิทยากรมาแนะแนวทางการศึกษาต่อ และเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพในอนาคตที่ เพื่อให้ให้นักเรียนได้รู้และเข้าใจตนเอง และสามารถวางแผนอนาคตของตนเองได้อย่างเหมาะสม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพนัส หันนาคินทร์ (2548, น.24) ได้กล่าวว่า งานแนะแนวเป็นการจัดบริการต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนให้เขารู้จักช่วยตนเอง ทั้งนี้ เพื่อจะได้เกิดความเจริญยิ่งขึ้นในส่วนตัวของเขาที่จะมีโอกาสเป็นตัวของเขาเองมีความเป็นเสรีในความคิดและการกระทำภายในขอบเขตของวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม การแนะแนวเป็นการบริการที่จะช่วยให้เขารู้จักปรับตัว เพื่อให้ความเจริญของเขาเป็นไปอย่างสูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ วณิชย์ เอื้อน้อมจิตต์กุล (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจิวรายบุญมีรังสฤษฎ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจิวรายบุญมีรังสฤษฎ์ 2) เพื่อทราบการบริหารกิจการนักเรียนเมื่อจำแนกตามความคิดเห็นของบุคลากร และ 3) เพื่อทราบแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียน ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ครูผู้สอน ผู้บริหาร และกรรมการสถานศึกษา ทั้งหมด 43 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียน ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากรโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ในรายด้านแตกต่างกัน 2 ด้าน คือ (1) การวางแผนงานกิจการนักเรียน (2) การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน 3) แนวทางการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียน (1)

ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน ให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือครูและคู่มือนักเรียน (2) ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนในการจัดกิจกรรมต่างๆ (3) ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้ครูแนะแนวและครูที่ปรึกษาดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากขึ้น (4) ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย จริยธรรม คุณธรรม ให้กำหนดหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการบันทึกรวบรวมเกียรติประวัติของนักเรียนให้ชัดเจน (5) ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน ให้ผู้ปกครองและนักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนมากขึ้น (6) ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ให้มีการจัดทำคู่มือชี้แจงเผยแพร่หลักประชาธิปไตยในโรงเรียน

ด้านปกครองนักเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการป้องกันปัญหายาเสพติดและปัญหาการทะเลาะวิวาทในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังจะเห็นได้จากโครงการป้องกันยาเสพติด และโครงการครูแต่ได้มีการจัดอบรมความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด ให้กับนักเรียนได้รู้เท่าทันโทษของยาเสพติดประสานงานกับครูที่ปรึกษา สร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในนักเรียน ปลุกฝังให้นักเรียนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างปลอดภัยจากยาเสพติด เช่น ทักษะสมอง ทักษะชีวิต ทักษะสังคม ประสานงานสารวัตรนักเรียน เจ้าหน้าที่ตำรวจและผู้ปกครองในการแก้ปัญหาความประพฤติของนักเรียนและ พร้อมทั้งจะเจริญเติบโตเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติสืบต่อไป และ ผู้บริหารสถานศึกษาปฐมนิเทศอธิบาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ซึ่งเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตในโรงเรียนให้ทราบผู้ปกครองและนักเรียนทราบ ส่งเสริมความประพฤติที่ดีให้นักเรียนวางแผนการในการดำเนินชีวิตในโรงเรียนเหมาะสม และ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมระเบียบวินัยคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน ยกย่องนักเรียนที่มีความประพฤติดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อาทิตยา เวชกรณ์ (2559, น.70) ได้กล่าวว่า งานปกครองเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันแก้ไข พัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมของนักเรียนให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม รวมทั้งสร้างความอบอุ่นให้เกิดกับนักเรียน โดยมีกระบวนการจัดการที่เป็นระบบ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของ กวินญาดา ชัยเดช (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ด้านงานปกครองนักเรียน ด้านงานบริการนักเรียน ด้านงานแนะแนวนักเรียน และด้านงานกิจกรรมนักเรียน และเพื่อเปรียบเทียบการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์สอนและขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 248 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านงานกิจกรรมนักเรียน ด้านงานบริการนักเรียน ด้านงานปกครองนักเรียน และด้านงานแนะแนวนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

1. ด้านสวัสดิการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีการจัดทำห้องน้ำที่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน เพื่อส่งเสริมสุขอนามัยที่ดีและอำนวยความสะดวกในการทำกิจส่วนตัวให้กับนักเรียน
2. ด้านกิจกรรมนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีจัดกิจกรรมนักเรียนได้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมและบริบทของสถานศึกษา ให้เป็นอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดให้กับนักเรียน
3. ด้านแนะแนว ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนงานแนะแนว และการแก้ปัญหาให้กับนักเรียน
4. ด้านปกครองนักเรียน ผู้บริหารควรมีการสนับสนุนการจัดทำเอกสารคู่มือนักเรียน เพื่อสร้างข้อตกลงให้นักเรียนมีแบบแผนในการปฏิบัติตน และสามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อสภาพการบริหารกิจการนักเรียน ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา
2. ควรจะศึกษาแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ: บริษัทสยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- กวิณญาดา ชัยเดช. (2560). การบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- กัญญา บัวไสว. (2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จรัญ ชูชื่น. (2547). การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนชุมชนบ้านแก่งคร้อหนองไผ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จิระ งอกศิลป์. (2550). ความรู้ความสามารถในการบริหารงานในหน้าที่. ชัยภูมิ: มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ดำรง ประเสริฐกุล. (2542). การบริหารกิจการนักเรียน. พิษณุโลก: สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ธีรวิทย์ ประทุมมนพรัตน์. (2534). การบริหารกิจการนักเรียน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การวิจัยสำหรับครู. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- พนัส หันนาคินทร์. (2548). การบริหารบุคลากรในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- วณิชย์ เอื้อน้อมจิตต์กุล. (2556). การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจิวรายนบุญมีรังษุขดี. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เสริมวิทย์ ศุภเมธี. (2531). การบริหารกิจการนักเรียน. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- อาทิตยา เวชกรณ์. (2559). แนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.